

Pohled Ministerstva spravedlnosti na problematiku odpovědnosti státu za škodu

Mgr. Jakub Severa
ředitel odboru odškodňování

Působnost MSp

- gestor zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (dále jen ZOŠ), ovšem bez koordinačních či metodických oprávnění ve vztahu k ostatním ústředním správním úřadům
- vyřizování agendy není centrálně sledováno ani řízeno, každý ústřední správní orgán postupuje v působnosti vycházející z ust. § 6 ZOŠ samostatně
- působnost MSp plyne z § 6 odst. 2 písm. a) ZOŠ:
- *Ministerstvo spravedlnosti, došlo-li ke škodě v občanském soudním řízení nebo v trestním řízení, a dále v případech, kdy bylo soudem ve správním soudnictví vydáno nezákonné rozhodnutí, jímž soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí územního celku v samostatné působnosti, a v případech, kdy škoda byla způsobena notářem nebo soudním exekutorem*
- V případech odpovědnosti za škodu při správě daní tedy Ministerstvo spravedlnosti jménem státu nekoná

Statistické údaje z agendy ZOŠ v působnosti Ministerstva spravedlnosti, mimosoudní fáze

	Nápad	Vyřízeno	Vyhověno zcela	Vyhověno zčásti	Nevyhověno	Proplaceno (milionů Kč)	Uplatněná částka (v milionech Kč)	Úspěšnost žadatelů
2006	1986	1367	58	110	1199	8,3	106.144	12%
2007	3349	2410	147	640	1615	48,09	139.745	32%
2008	2369	2661	177	750	1727	60,08	693.588	34%
2009	2592	2962	175	669	2118	50,73	7.108	28%
2010	2559	3011	268	801	1942	59,78	20.705	35%
2011	3527	3207	308	841	2058	77,89	16.538	36%
2012	3947	3432	395	1033	2004	104,041	159.781	41,6%
2013	4084	4109	385	1188	2536	112,707	18.020.531	38,28%
2014	3917	3630	264	1095	2271	97,769	69.566	37,4%
2015	3629	2836	250	913	1673	94,366	12.358.709	41%
2016	3761	2958	269	1012	1677	98,404	273.508	43,3%
2017	3511	3765	284	1116	2365	110,395	781.361.237	37,1%
2018	3590	3842	379	1133	2330	134,479	26.191	39,3%

Statistické údaje z agendy ZOŠ v působnosti Ministerstva spravedlnosti, fáze řízení před soudem

	Napadlé žaloby	Ukončeno věcí	Žaloba zamítnuta, skončeno jinak	Plný úspěch žalobce	Částečný úspěch žalobce	Přiznané plnění, v milionech Kč	Úspěšnost žalobců
2006	701	585	413	111	79	17,6	39,2%
2007	1002	635	449	106	80	34,09	29%
2008	1203	714	526	82	106	11,83	26%
2009	1373	806	586	43	177	17,68	27%
2010	1303	1323	1042	46	235	43,5	21%
2011	1500	1235	967	30	238	23,98	21,7%
2012	1711	1276	986	48	242	69,5	22,7%
2013	2075	1515	1210	39	266	68,92	20,1%
2014	2011	1824	1474	38	312	87,34	19,1%
2015	2164	1827	1504	38	281	52,73	17,4%
2016	2359	2030	1616	45	358	48,77	19,8%
2017	2685	1739	1270	43	408	65,03	25,9%
2018	2000	2433	1777	71	585	232,74	26,9%

Odškodňování v působnosti Ministerstva spravedlnosti

- **Škodní události:**
- Náhrada škody způsobené trestním stíháním (právní fikce nezákonnosti usnesení o sdělení obvinění)
- Nepřiměřená délka soudního řízení
- Vadně vyznačená doložka právní moci

- **Rozsah způsobené škody:**
- Náklady vynaložené na obhajobu
- Ušlý zisk
- Zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou v rámci trestního řízení (odnětím osobní svobody, samotným trestním stíháním), nebo nepřiměřenou délkou řízení

Problematická místa současné úpravy z pohledu MSp

- Regresní náhrada, zpětná vazba k odpovědným úředním osobám
- Resortismus
- Pomalost vyřizování mimosoudní agendy (omezená personální kapacita, nedostupnost podkladových materiálů)
- Zneužívání institutu odpovědnosti státu ke kverulaci, šikanózní výkon práva (zpoplatnění žalob o náhradu škody)